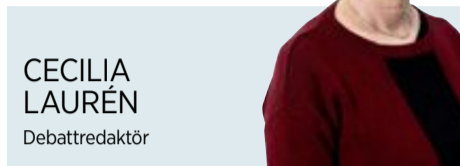

Debatt

Välkommen att debattera!

■ **Redaktör:** Cecilia Laurén.
 ■ **E-post:** debatt@nyteknik.se.
 ■ **Telefon:** 08-796 6615.
 ■ **Webb:** nyteknik.se/debatt.

CECILIA LAURÉN
Debattredaktör

MEST DISKUTERADE PÅ NYTEKNIK.SE

3 Strafftullar på kinesiska solceller har avskaffats i EU. Nu väntar både privata och offentliga aktörer på en exploderande marknad.

- 1 "Gå inte på myterna om kärnkraft – framtiden är förnybar"
- 2 Solcellen av guld kan ge ett grönare samhälle
- 3 EU slopar straffullar mot Kina – ljus framtid spås för svensk solet
- 4 Vindprojekt ökar dansk vindkraft med 10 procent
- 5 "Nu har vi varit klimatförnekare en hel valrörelse – det måste få ett slut"

CITATET LÄSARKOMMENTAR

"Ett stort steg framåt för upphovsrättsindustrin, men ett gigantiskt nederlag för resten av mänskligheten."

Signaturen "Flegbert" om den omstridda så kallade länkskatten och uppladdningsfiltret som nyligen röstats igenom av EU-parlamentet. nyteknik.se/

MER DEBATT PÅ NYTEKNIK.SE

"Ett angrepp på visionen om ett fritt internet"

■ "Det nya direktivet om upphovsrätt är ett angrepp på internet som en plattform för aktivt deltagande i vårt digitala samhälle." nyteknik.se/debatt

"Skippa gymnasiebetygen – högskoleprovet räcker"

■ "Dagens gymnasium bygger på föräldrade föreställningar om lärande. Alla ska läsa samma sak samtidigt på samma tid. De som inte klarar det kasseras." nyteknik.se/debatt

Om handläggare ersätts med algoritmer kan både kvaliteten och effektiviteten höjas och därmed rättssäkerheten. Digitalisering handlar inte om teknik, utan om beteenden, skriver **Per Wallentin**, koncernchef Knowit.

"Det krävs politiskt mod att digitalisera offentlig sektor"

DEBATT

Sverige ska bli ledande inom tillämpning av artificiell intelligens. Det har den sittande regeringen bestämt. Vinnovas rapport i våras visar att Sverige har en bit kvar dit. Än långsammare går det inom offentlig sektor. Här har många länder nått längre på viktiga områden.

Inte bara ekonomiska fördelar uppstår genom digitaliseringen, utan också vardagsnytta för medborgarna. Vi kommer se positiva effekter som ökad rättssäkerhet och integritet, demokrati, färre risker skapade av den mänskliga faktorn och bättre samordning av komplexa offentliga system. Men vägen dit kräver politiskt mod att förändra invanda och föråldrade strukturer.

Digitalisering kan spara 75–110 miljarder kronor till 2025, enligt McKinsey (exklusive hälso- och sjukvård). Pengar som skulle kunna återinvesteras i mer personaltensiva miljöer, som förskola, vård och äldreomsorg. Den långsamma digitaliseringstakten riskerar i stället att öka kostnaderna för välfärden genom befolkningsutvecklingen i Sverige. Marginalskatterna kan behöva öka och ge skattenivåer på 43 procent eller mer, enligt SKL.

Offentlig effektivisering genom digitalisering kräver att den inte bara landar som en produkt ovanpå befintliga strukturer. Det krävs grundligt förändrade arbetssätt och rutiner. Här ser jag tre konkreta åtgärder för den nya regeringen för att snabba upp den

offentliga digitaliseringsprocessen.

■ **En strategi som stöttar lokala eldsjälar.** En sådan saknas i dag och den nya Digitaliseringsmyndigheten ska förhoppningsvis bli den "blåslampa" som behövs för att få fram en sådan. Strategin bör omfatta hur kommuners ekonomiska förutsättningar kan utjämnas för att digitalisera. En majoritet av kommunerna har inte råd att jobba med innovativ digital utveckling. Strategin måste också inkludera hur det offentliga Sverige ska kunna dela data på ett säkert sätt. Tillgången på offentliga data är både en råvara och en färskvara som behöver uppdateras kontinuerligt. SKL har dock kommit en bit på väg.

■ **Lär av förebilder.** I till exempel Estland har man nått framgångar med sin digitala förvaltning, bland annat genom att anamma ett tydligt digitalt ledarskap som kravställare och inspiratörer. I Norge har man i Oslo inlett ett arbete med att samordna offentliga data med syfte att uppnå bättre och snabbare dialog med medborgarna.

■ **Omdanad struktur.** Digitalisering handlar inte om teknik, utan om beteenden. Ofta finns en tendens inom offentlig sektor att fastna i att optimera befintliga processer. Här behöver våra politiker bidra med tydliga incitament. Ett exempel: Om handläggare ersätts med algoritmer, så kan både kvaliteten och effektiviteten i handläggningen höjas och därmed rättssäkerheten. Det

"I Trelleborg bedömer en ai-funktion ekonomiskt bistånd till medborgare, och Nacka kommun har 'anställt' en ai-medarbetare i kommunens kundservice."

Per Wallentin,
koncernchef Knowit

skulle också vara mindre riskfyllt att låta algoritmer ha tillgång till och göra bedömningar av personuppgifter, än om fysiska personer gör det med sina fel och brister. Artificiell intelligens kan därför främja den personliga integriteten. Dagens handläggare kan få andra arbetsuppgifter som stärker relationer med medborgarna.

Incitamenten att digitalisera offentlig sektor "på riktigt" verkar ännu saknas. Det ger onödiga kostnader för samhället och kan i förlängningen även komma att påverka Sveriges konkurrenskraft.

Digitala initiativ pågår ändå. I Trelleborg bedömer en ai-funktion ekonomiskt bistånd till medborgare, och Nacka kommun har "anställt" en ai-medarbetare i kommunens kundservice. SKL inleder ett pilotprojekt med diktering inom socialtjänsten.

Hur vi stärker Sverige maximalt i det här globala teknikskiftet som nu de facto sker, borde vara en betydligt större politisk fråga än det är i dag. Eldsjälarna som finns i kommuner, landsting och på myndigheter behöver stöd för att snabba på genomförandet av de digitala ambitionerna.

Det krävs mod från politikerna att förändra strukturer och skapa incitament för verklig förändring genom digitalisering. Den nya regeringen bör se till att digitaliseringsfrågorna genomsyrar politikernas dagliga arbete och prioriteringar på ett helt annat sätt än i dag. Sedan är vi många företag och eldsjälar som praktiskt kan hjälpa till att fixa digitaliseringen. På riktigt. ■